

FLER FÖRETAG UPPLIVER TILLVÄXT **SID 4**

ÖKAD EFTERFRÅGAN FRÅN
OFFENTLIGA BESTÄLLARE **SID 10**

FRAMFÖRHÅLLNINGEN HAR
BLIVIT LÄNGRE **SID 11**

DÄMPAD BYGGPROGNOS 2026 **SID 12**

PASSERANDE TRAFIK HÅLLER FÖR HÖG
FART VID VÄGBYGGEN **SID 18**

MASKINENTREPRENÖRERNAS KONJUNKTURRAPPORT SOMMAR-MEKO 2026

Äntligen ser branschen tecken på en konjunkturvändning

Fler företag uppger en positiv utveckling i arbetsvolym, orderstock och efterfrågan i majmätningen och som en följd av det steg MEKO-värdet till 107. Det är det bästa resultatet för perioden på fyra år.

Det är glädjande att skönja den stigande optimismen i branschen, särskilt mot bakgrund av det oroliga omvärldsläget och energikrisen som har drivit upp drivmedelspriserna. Det är dock ännu för tidigt att fira. Även om majoriteten av företagen upplever bättre tider finns det alltså fortfarande företag som kämpar på i motvind.

Den utdragna lågkonjunkturen har satt djupa spår. Faktureringsläget är fortsatt pressat för delar av branschen, orderstocken hos var tredje företag ligger under normala nivåer och bostadsbyggandet håller tillbaka återhämtningen. Samtidigt har kriget i Iran och stängningen av Hormuzsundet dämpat tillväxten som vi hade hoppats på under 2026. Effekterna märks av i stigande energipriser, osäkra investeringsbeslut och en global ekonomi som bromsar in.

Mitt i allt detta börjar ändå optimismen gry. Många medlemsföretag har gjort omställningar som nu börjar bära frukt, anpassat maskinparken, tagit sig in i nya sektorer och hittat nya beställarrelationer. Investeringar inom VA, infrastruktur, energi och järnväg driver på efterfrågan, och nu när medlen i den nationella infrastrukturplanen för 2026–2037 rullar ut väntas fler projekt komma i gång. Det är välkommet.

Men resultaten påminner oss också om att investeringar på papper inte automatiskt blir projekt i verkligheten. Trots stora satsningar inom infrastruktur, energi och VA uppger få företag att de ännu märkt någon tydlig effekt. Det visar att Sveriges utmaning inte bara handlar om att fatta beslut om investeringar, utan om att skapa förutsättningar för att genomföra dem.

Rapporten visar också tydliga regionala skillnader. I region 3 och 4 har återhämtningen kommit längre, driven av samhällsinvesteringar och ökad aktivitet inom industri och VA. I region 1 och 2 varierar bilden, men vi

ser tecken på ökade investeringsflöden, inte minst inom energi och järnväg.

Årets sommarrapport fördjupar sig i ett ämne som berör oss varje dag, men i synnerhet nu i semester-tider: säkerhet vid arbete på väg. De flesta medlemsföretag känner sig trygga med det egna arbetet, vilket visar att de höga krav som ställs verkligen fungerar. Men alltför många oroar sig för trafikanternas beteende. Tre av fyra som uttrycker oro pekar på att passerande bilister håller för hög hastighet. Det är orimligt. I takt med att underhållsarbetet nu växlar upp på våra vägar är det viktigare än någonsin att trafikanter tar sitt ansvar och saktar ner. Alla som arbetar på våra vägar ska komma hem efter jobbet.

MEKO är branschens gemensamma temperaturmätare. Rapporten är nu inne på sitt elfte år och har följt branschen genom både med- och motgång. Det är just nu, när marknaden vänder uppåt efter flera tuffa år, som rapporten spelar sin allra viktigaste roll. Ditt svar hjälper branschen att fånga vändningen i realtid så att du som företagare kan fatta rätt investeringsbeslut och leverera när samhällsbygget på allvar tar fart igen. Ditt bidrag gör skillnad.

Anders Robertsson,
vd Maskinentreprenörerna

Innehåll

MEKO, konjunkturläget i branschen	4
Ekonomi	9
Förutsättningar och utsikter på bygg- och anläggningsmarknaden	12
Rekrytering	16
Tema: Säkerhet vid arbete på väg	18
Tre röster om säkerhet vid arbete på väg	20

SAMMANFATTNING

MEKO-värdet för branschen steg i maj till 107, till följd av att företagen upplevt en ökad efterfrågan på anläggningsarbeten under första halvåret samt att fler projekt har satts igång eller är planerade att starta upp. De ekonomiska förutsättningarna i samhället har stabiliserats och samtidigt bidrar **offentliga investeringar inom infrastruktur, energi, VA och andra samhällsviktiga funktioner** till en ökad efterfrågan på tjänster. Många anläggningsföretag har under det senaste året genomfört anpassningar av maskinparken för att för att möta den förändrade efterfrågan. **Samtidigt har byggandet inom bostäder och lokaler varvat ner och förväntas fortsätta vara relativt lågt under året.** Undantaget är ett förväntat lyft inom offentliga lokaler mot slutet av året och nästa år. Trots det högsta MEKO-värdet för en majmånad sedan 2022 är läget fortfarande ansträngt för flera företag. Det syns bland annat i ett svagt faktureringsläge och begränsad orderstock hos delar av branschen. **MEKO-värdet visar därmed snarare en stabilisering än en kraftigare tillväxt inom branschen.**

USA:s och Israels attacker mot Iran samt Irans svar att stänga Hormuzsundet har **dämpat den globala tillväxtprognosen** till runt 3 procent i år och nästa år. Tidigare och pågående handels-spänningar samt en oberäknelig amerikansk administration bidrar till det osäkra läget. Stängningen av sundet har drivit upp energipriserna och skapat risk för ökad inflation, med effekter på transportkostnader, produktion och i förlängningen livsmedelspriser. USA och Iran har nu enats om ett preliminärt avtal som innebär att sundet ska öppnas igen, men avtalet ska formellt undertecknas först och flera centrala frågor, bland annat Irans kärnprogram, är ännu inte lösta. **Så länge full klarhet saknas kvarstår risken för långvariga ekonomiska effekter.** USA:s tillväxt bedöms bli drygt 2 procent och Kinas omkring 4,5 procent. Europa påverkas negativt av inflation och svag efterfrågan, där Tyskland har särskilda utmaningar. Euroområdet tillväxt väntas bli strax under 1 procent i år. Den svenska ekonomin väntas växa med 2,3 procent i år och drygt 2,5 procent 2027. Läget i **den svenska ekonomin utvecklas svagare än de förväntningar som fanns i slutet av förra året.** En del kan bero på höga elpriser, som dämpat hushållens efterfrågan, men kriget i Irans oväntade och osäkra följd effekter påverkar också. **Det återspeglas i MEKO-värdet**, där arbetsvolym och faktureringsläge ligger på oförändrade nivåer. Tillväxten hålls tillbaka av ökad global osäkerhet kopplad till Iran-krisen, som riskerar att driva upp priser och dämpa konsumtion och investeringar om läget försämras igen. **Styrräntan väntas ligga still** i år men kan höjas framöver om inflationen stiger. Hushållen är centrala för återhämtningen. Köpkraften stärks av lägre räntor och sänkt mat-moms, men påverkas negativt av höga energi- och drivmedelspriser. Konsumtionen väntas ta fart nästa år i takt med ökad sysselsättning och en starkare bostadsmarknad.

Samtidigt som återhämtningen går trögt på byggmarknaden, gynnas både medlemsföretag och beställare av lägre räntenivåer och inbromsade byggmaterialpriser. Den geopolitiska osäkerheten har dämpat den förutspådda återhämtningen 2026 och kan leda till att investeringsbeslut återigen skjuts upp. Sannolikt inverkar detta i första hand på bostadsmarknaden och den privata sidan av husbyggnadssektorn. Medlemsföretagen räknar med **störst efterfrågan inom offentliga lokaler och anläggningar som VA, järnvägsinfrastruktur och återvinning.**

2025 ökade de påbörjade husbyggnadsinvesteringarna med 10 procent. Prognosen i år är svagare och signalerar en ökning med 3 procent. Bostadsbyggandet och de privata lokalinvesteringarna påverkas av hushållens försiktighet och den försvagade tillväxten i ekonomin. Samtidigt gynnas branschen av lägre räntor och en utplanad inflationstakt för byggmaterial. Sannolikt blir de offentliga husbyggnadsinvesteringarna samt anläggningsbyggandet drivande för tillväxten i byggbranschen i år och nästa år.

Rekryteringsläget fortsätter att vara stabilt och situationen liknar den från mätningen för ett halvår sedan. Majoriteten av de intervjuade har en oförändrad personalstyrka och det är en lika stor andel som ökat respektive minskat sin personal. **Behovet av inhyrd personal visar dock en tendens att öka.**

Denna rapport fördjupar sig i hur medlemsföretagen känner kring säkerheten i samband med arbete på väg. De flesta känner sig trygga i arbetet, men många pekar på att de passerande bilisterna måste sänka hastigheten. Den bilden framkommer även i Fackförbundet Sekos mätning från 2024.

Största utmaningarna enligt MEKO är just nu

Oro i omvärlden och ekonomisk osäkerhet

Svagt faktureringsläge

Låg efterfrågan från fastighetsägare

MEKO KONJUNKTURLÄGET I BRANSCHEN

Maskinentreprenörernas konfidensindikator, MEKO

MEKO-värdet lyfter i maj

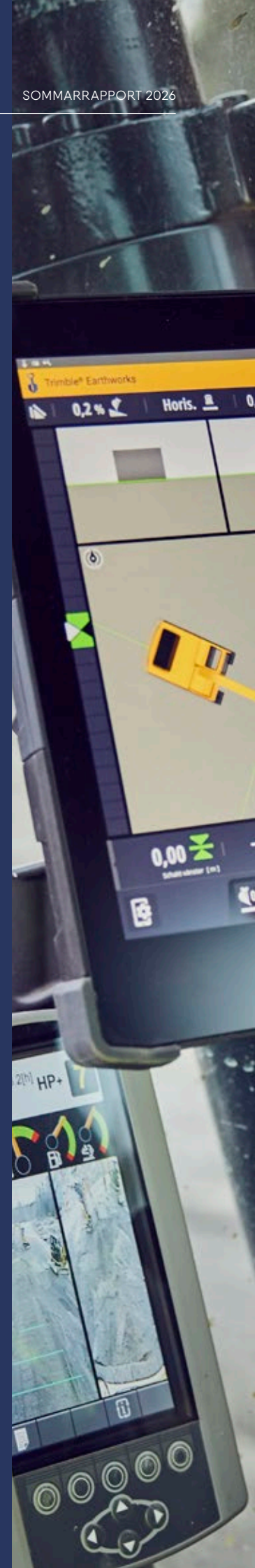
Stämningläget i anläggningsbranschen har förbättrats, visar majmätningen. Förbättringen beror framför allt på att fler företag nu upplever tillväxt i arbetsvolymen, orderstock och efterfrågan på tjänster. Efter en period med svagare konjunktur och minskade byggvolymen har många företag anpassat sina verksamheter till nya marknadsförutsättningar och förändrade typer av uppdrag. Utvecklingen ligger i linje med den gradvisa återhämtningen i ekonomin. Lägre inflation och räntor, tillsammans med en starkare utveckling för BNP och investeringar, har successivt förbättrat förutsättningarna för bygg- och anläggningssektorn. Samtidigt bidrar omfattande investeringar inom infrastruktur, energi och samhällsviktiga funktioner till att stärka efterfrågan på anläggningstjänster.

Skillnaden mellan regioner och marknadsområden

Trots den positiva utvecklingen är återhämtningen inte jämnt fördelad mellan olika delar av marknaden eller regioner. I norra delarna av landet är återhämtningen mer fördröjd, medan södra Sverige kunnat dra nytta av ökade samhällsinvesteringar hittills i år, visar svaren. Investeringar inom infrastruktur och energi driver aktiviteten framåt, men bostadsinvesteringarna ligger fortfarande på låga nivåer. Det innebär att delar av branschen fortsatt påverkas av den svaga utvecklingen inom bostadsbyggandet. Även lokalbyggandet är kvar på låga nivåer, men under andra halvåret 2026 tror företagen att efterfrågan inom offentliga och privata lokaler kommer att växa kraftigt.

Fortsatt utmanande läge

Även om MEKO-värdet växer jämfört med i november i fjol, visar det snarare en stabilisering av marknadsläget än en kraftig förbättring i nuläget. Faktureringsläget är fortsatt svagt och många företag uppger att det är utmanande att få in uppdrag. Ca 1 av 3 företag upplever att orderstockens storlek är lägre än normalt vid denna tid på året. Resultaten visar därmed att en betydande del av branschen fortfarande verkar under mer ansträngda marknadsförhållanden än vanligt. När tillgången på uppdrag är begränsad ökar konkurrensen om de projekt som finns tillgängliga, vilket kan leda till hårdare prispress och lägre marginaler. Många företag agerar också mer försiktigt i sina expensionsplaner.

MEKO

MEKO redovisar skillnaden mellan andelen som svarat positivt (öka), respektive negativt (minska) på sex olika delfrågor. Den sammanlagda indikatorn ger en indikation på stämningläget i branschen. En siffra över 100 indikerar ett positivt stämningläge, under 100 ett negativt stämningläge. Delparametrarna tar hänsyn till den procentuella utvecklingen och räknas sedan om till ett index. Från och med november 2023 baseras MEKO-värdet och delparametrarna på svar från både telefonintervjuer och webbenkäter.

Det här är MEKO

Maskinentreprenörernas konfidensindikator, MEKO, belyser hur medlemsföretagen upplever stämningläget i branschen. MEKO består av sex delparametrar som vägs samman och bildar MEKO-värdet.

Det sammanlagda resultatet redovisas i konjunkturrapporten på två sätt. Dels redovisas de sex olika delparametrarna i branschen, dels vägs positiva och negativa svar från delparametrarna samman till Maskinentreprenörernas konfidensindikator, MEKO.

Alla medlemsföretag har möjlighet att delta i Maskinentreprenörernas konjunkturundersökning som genomförs två gånger per år i samband med att konjunkturrapporten tas fram. Dels intervjuas 80 företag via telefon, dels skickas en webbaserad enkät ut till alla övriga medlemsföretag. I denna rapport baseras MEKO på i genomsnitt 375 svar.

- Region 1 omfattar**
Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län.
- Region 2 omfattar**
Dalarna, Gävleborg, Västmanland, Uppland, Stockholm, Södermanland och Gotland.
- Region 3 omfattar**
Västra Götaland, Värmland, Örebro och Halland.
- Region 4 omfattar**
Skåne, Blekinge, Kalmar, Jönköping, Kronoberg och Östergötland.

Vändning för arbetsvolymen

Utvecklingen av arbetsvolymen har varit stabil under det senaste halvåret. Jämfört med inför förra sommaren är marknaden dock fortfarande något svagare. Under de senaste tolv månaderna har arbetsvolymen minskat med omkring 2 procent, men utvecklingen har planat ut och inför det kommande halvåret är företagen mer optimistiska. Förväntningarna pekar på att arbetsvolymen åter börjar öka, vilket skulle innebära en uppgång på cirka 2 procent fram till årets slut. Cirka hälften av medlemsföretagen uppger att arbetsvolymen är oförändrad jämfört med för sex månader sedan. 32 procent anger att arbetsvolymen har ökat medan 20 procent upplever en minskning. Sammantaget tyder resultaten på att marknaden har stabiliserats efter en period av svagare utveckling.

Samtidigt framträder vissa regionala skillnader i undersökningen under det senaste halvåret. I norra Sverige (region 1) är marknadsutvecklingen något svagare och framför allt har bostads- och lokalbyggandet påverkats negativt av det svaga konjunkturläget och lägre bygginvesteringar. I de södra regionerna (region 3 och 4) är utvecklingen starkare, där ökade investeringar inom vatten och avlopp (VA), industrier och uthyrning av maskiner har bidragit positivt till arbetsvolymen.

Enligt intervjuerna med medlemsföretagen är det främst inom infrastruktur, vatten- och avloppsanläggningar samt kraft- och energirelaterade investeringar som förväntas driva upp efterfrågan det kommande halvåret. Även uthyrning av maskiner väntas utvecklas positivt. Regionalt kan särskilt den norra halvan av landet (region 1 och 2) få ett ökat inflöde av projekt inom VA och energi, vilket skulle bidra till en starkare marknadsutveckling under årets andra hälft.

Början till återhämtning för ordergången

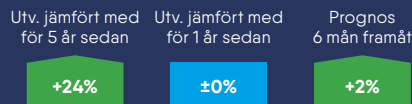

Ordergången är något svagare idag än för ett år sedan, men orderstocken har återhämtat sig i takt med att konjunkturläget har förbättrats, med en tillväxt på omkring en procent under det senaste halvåret. Enligt företagen i anläggningsbranschen är det framför allt ökad ordergång från Trafikverket, kommuner och kommunala bolag, energiföretag och företag och entreprenörer i byggsektorn som bidrar till tillväxten. Däremot har den minskat från fastighetsägare, både kommunala och privata, vilket visar att nedgången för nya byggprojekt inom flerbostadshus och lokaler har haft en inbromsande effekt på den totala orderstocken. Inom småhusbyggandet är signalerna mer positiva. Under de kommande 12 månaderna räknar företagen med ett något bättre orderläge. Ändå anser 35 procent att det framtida orderläget är sämre än normalt, medan 15 procent upplever att det är bättre. Motsvarande bedömning i förra mätningen var att 42 procent menade att orderläget var sämre än normalt.

För ett halvår sedan visade mätningen att region 1 var mest drabbad av en minskad ordergång, men ordergången ser ut att återhämta sig där. De projekttyper där orderläget har förbättrats är inom VA, energi, infrastruktur och uthyrning av maskiner. Orderläget när det gäller bostäder, kontor och andra lokaler är i stort sett oförändrat. Om sex månader tror företagen att ordergången kommer att utvecklas i sidled. Det är en relativt väntad utveckling mot bakgrund av den svagare återhämtningstakten i ekonomin, oron kring omvärldsläget och försiktigare privata och kommunala beställare.

Oförändrat maskinparksvärde*

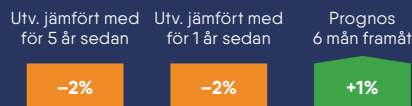

Företagens maskinstock har under det senaste året varit värdemässigt oförändrad, trots minskad orderingång och förändrad efterfrågan under konjunkturedgången. Resultaten visar att något fler företag har genomfört nyinvesteringar under det senaste halvåret, främst till följd av tillväxt i verksamheten eller behovet av att ersätta uttjänta maskiner. Vissa företag uppger även att förändrade krav från uppdragsgivare har drivit nya investeringar. Ungefär lika många företag har behövt sälja av maskiner till följd av förändrad efterfrågan och nedskärningar i verksamheterna.

De kommande sex månaderna bedömer cirka 73 procent av företagen att värdet på maskinparken blir i stort sett oförändrat. Omkring 17 procent tror att de kommer att nyinvestera i maskinparken, medan 10 procent tror att värdet kommer att minska. En skillnad mot tidigare är att betydligt färre anser sig behöva sälja av maskiner på grund av förändringar i typen av uppdrag man utför. Det tyder på att en stor del av den anpassning av maskinparken som krävts för att möta ett nytt marknadsläge redan har genomförts.

*(Värde i kronor). Utvecklingen beskriver det ekonomiska värdet på maskinparken. Mätningen syftar till att följa hur medlemsföretagen hanterar maskinparken och vad som ligger till grund för beslut om investeringar eller avyttringar.

Stabilare intäktsnivåer

Faktureringsläget har börjat återhämta sig, men är totalt sett svagare idag jämfört med för ett år sedan. Flest företag uppger ändå ett normalläge. Hälften av anläggningsföretagen uppger att faktureringsläget är i nivå med vad som är normalt vid tiden på året, ca 30 procent att det är under det normala och ca 20 procent att det är bättre än normalt. Faktureringsläget är regionalt något starkare i södra Sverige. Där har återhämtningen varit tydligare och den ökade arbetsvolymen under det senaste halvåret har också bidragit till ett förbättrat faktureringsläge.

Om sex månader räknar fler företag med ett förbättrat faktureringsläge, särskilt i norra Sverige. Branschprognosen pekar på en svag positiv förändring med 1 procent de kommande sex månaderna. Utvecklingen indikerar en fortsatt gradvis återhämtning mot mer stabila intäktsnivåer.

Positivare kring beläggningsgraden

Beläggningsgraden visar hur mycket maskinerna utnyttjas i produktion och har successivt minskat sedan maj 2022. Minskningen det senaste året förklaras av lägre arbetsvolym och att företagen anpassat maskinparken till andra typer av projekt inom bland annat VA, infrastruktur och energianläggningar. En del företag har behövt avyttra maskiner på grund av minskade uppdrag. Resultaten visar att hälften av företagen uppger att beläggningsgraden i nuläget är normal för säsongen och ca 30 procent att den är under det normala. Om sex månader väntas beläggningsgraden vara i stort sett oförändrad. En stabilisering av beläggningsgraden kan förklaras av både stigande arbetsvolym och att företagen aktivt anpassat maskinparken till andra typer av uppdrag.

Utv. jämfört med för 5 år sedan   Utv. jämfört med för 1 år sedan   Prognos 6 mån framåt

Vändning för efterfrågan på tjänster

Efterfrågan på anläggningsföretagens tjänster är svagt uppåtgående och det senaste halvåret har inneburit en viss ökning, även om efterfrågan fortfarande ligger omkring 2 procent under nivån för ett år sedan. De projekttyper som efterfrågas mindre är framför allt inom flerbostadshus och privata fastigheter. Det är projekt som är särskilt påverkade av hushållens och företagets lägre investeringsvilja till följd av ekonomisk osäkerhet, geopolitiska risker och oro för en högre inflation. Gradvis bättre finansieringsförutsättningar bidragit till att marknadsläget förbättrats något under det senaste halvåret. Regionalt har efterfrågan på tjänster ökat mer i region 3 och 4 under det senaste halvåret, framför allt inom VA, infrastruktur och industrin, medan efterfrågeökningen i region 1 och 2 varit störst inom energianläggningsprojekt. Framåt bedömer företagen att efterfrågan på tjänster kommer att bli särskilt stor när det gäller offentliga och privata lokaler, som hotell och kontor, men även inom VA, järnvägsinfrastruktur och återvinning. Beställningarna väntas därmed öka från kommuner, Trafikverket samt byggherrar och entreprenörer. Däremot förväntas inte bostadsprojekten öka, så även om flera prognoser pekar på en försiktig återhämtning för bostadsbyggandet i år så har detta inte fått något genomslag i företagets förväntningar ännu.

Hur marknaden utvecklar sig beror till stor del på utvecklingen i omvärlden, med krig, konflikter och osäkerhet kring energimarknaderna, samtidigt som investeringar riktas mot ett ökat fokus på resiliens, energiförsörjning och transportinfrastruktur. I undersökningen gör majoriteten av företagen bedömningen att efterfrågan på tjänster kommer att utvecklas i sidled det kommande halvåret, vilket delvis kan vara en avspeglning av det rådande omvärldsläget som gör det svårt att bedöma utvecklingen för tillfället.

- Marknadsläget har stabiliserats och flera parametrar pekar mot en försiktig återhämtning.
- Anläggningsföretagen har anpassat sina investeringar i maskinparken för att möta förändrade marknadsbehov.
- Investeringar inom vatten och avlopp (VA), infrastruktur och energi bidrar till ökad efterfrågan och tillväxt i branschen.

En sammanvägd bedömning av det totala MEKO-värdet visar att indikatorn har stärkts i den senaste mätningen. Förbättringen speglar att fler företag nu upplever en ökning snarare än en minskning av arbetsvolym, orderstock och efterfrågan. Samtidigt har utvecklingen för beläggningsgrad, maskinparksvärde och faktureringsläge blivit mer positiv. Sammantaget tyder resultaten på att branschen gradvis återhämtar sig. På regional nivå har återhämtningen hittills varit något snabbare i den södra än den norra halvan av landet, men börjar få fäste i norra Sverige under andra halvåret.

Under det senaste året har flera företag i branschen fått ställa om sin verksamhet mot nya sektorer för att möta en ökad efterfrågan från beställare inom till exempel infrastruktur, vatten och avlopp, energi samt skog och trädgård. Det har påverkat maskinparken, där flera företag behövt avyttra befintliga maskiner och investera i sådana som möter kraven från nya typer av beställare och projekt. Resultatet visar att betydligt färre företag nu planerar att minska sin maskinpark till följd av förändrade uppdrag vilket tyder på att en stor del av denna omställning nu har genomförts.

Trots ett ljusare stämningläge i branschen jobbar flera företag fortfarande under tuffare villkor än normalt, vilket visar att lågkonjunkturen och ett minskat husbyggande, inte minst i bostadssektorn, sätter sina spår och väntas fortsätta påverka branschen. Till exempel upplever 1 av 4 företag att framförhållningen från beställare är sämre än normalt, vilket påverkar planering och investeringsbeslut. Samtidigt uppger ungefär 1 av 4 företag att efterfrågan är sämre än normalt.

- Trots tecken på återhämtning upplever många företag fortfarande marknadsläget som svagt. 1 av 5 företag bedömer att efterfrågan ligger under normala nivåer.
- Osäkerheten kring konjunkturen och omvärldsläget gör det svårt att bedöma den fortsatta utvecklingen.
- Inom bostads- och lokalbyggandet hålls investeringsviljan tillbaka av ekonomisk osäkerhet och höga kostnader.

EKONOMI

Nytt hinder bromsar tillväxten 2026

USA:s och Israels attacker mot Iran och det iranska svaret att stänga Hormuzsundet har fått världens banker och prognosinstitut att sänka sina tillväxtprognoser och höja inflationsförväntningarna 2026 och 2027. Konflikten är det andra stora hotet mot den globala tillväxten sedan Trumps handelskrig tog sin början i början av 2025. Stängningen av sundet har drivit upp energipriserna kraftigt, ett pristryck som snabbt spridit sig till flera oljeberoende sektorer och lett till stigande priser även på livsmedel. Ju längre konflikten pågår, desto större blir risken för varaktiga ekonomiska effekter i form av högre transportkostnader och dyrare insatsvaror. Iran-krisen är heller inte den enda osäkerhetsfaktorn för världsekonomin. Den pågående konflikten i Ukraina, Trumps handelspolitik, spänningar inom Nato och EU:s konkurrensförmåga är andra faktorer som påverkar. Den globala tillväxten väntas bli omkring 3 procent per år 2026 och 2027. Såväl USA som Kina tappar fart. I USA beräknas tillväxten hamna strax över 2 procent och i Kina på drygt 4,5 procent årligen. För Europas del dämpas tillväxten av ökad inflation och svagare efterfrågan i omvärlden. Tyskland har en nyckelroll i europeisk ekonomi och kämpar redan mot svag konkurrenskraft. Landets stora beroende av fossil energi försämrar förutsättningarna ytterligare i år. Tillväxten i Euroområdet väntas landa strax under 1,0 procent i år och förhoppningsvis växla upp till strax över en procent 2027. Det är betydligt sämre än tidigare bedömningar.

Sveriges ekonomi växte preliminärt med 1,5 procent 2025, vilket var bättre än förväntat. Bruttoinvesteringarna vände upp och beräknas ha ökat med 2 procent. Även hushållens konsumtion steg från 2024 års nivåer och beräknas ha ökat med 1,6 procent tack vare inbromsad inflation, lägre räntor och ett förbättrat förtroende för ekonomin hos hushållen. Iran-krigets effekter innebär ökad osäkerhet och det påverkar tillfälligt tillväxten.

De positiva drivkrafterna består trots allt och prognosen för ekonomins utveckling 2026 och 2027 innebär en uppväxling gentemot 2025. Stämningläget i Konjunkturinstitutets barometerindikator tyder på ett normalläge i den senaste mätningen i maj. Situationen är totalt sett densamma jämfört med föregående månad. Stämningläget i handeln har däremot förbättrats medan både stämningläget i byggverksamhet och hos hushållen har försvagats. Mätvärdena visar ett sämre läge jämfört med situationen vid årsslutet till följd av det osäkra omvärldsläget som bl.a. Iran-kriget bidrar till. Samtliga sektorer uppvisar ett normalläge med undantag för handeln, som är starkare och hushållen, som är svagare än normalt.

Den svenska ekonomin beräknas växa med 2,3 procent i år och strax över 2,5 procent 2027. De underliggande krafterna för tillväxt ligger kvar men Iran-krisen har ökat osäkerheten i världsekonomin, och det riskerar att driva upp priserna och hämma konsumtion och investeringar i år. Styrrentan väntas ligga kvar på nuvarande nivå under hela 2026 men Riksbanken räknar med en höjning under 2027, inte minst till följd av det inflationstryck som stängningen av Hormuzsundet bidrar till. Hushållen har en nyckelroll i återhämtningen. I år gynnas köpkraften av sänkt matmoms och sänkta räntor som fått bredare genomslag hos hushållen. Hushållen är dock fortsatt pessimistiska, och vinterns höga energipriser har följts av stigande drivmedelspriser till följd av kriget i Mellanöstern. Nästa år väntas hushållens konsumtion växla upp, med stöd av ökad sysselsättning och en återhämtning på småhusmarknaden.

”

Den svenska ekonomin beräknas växa med 2,3 procent i år och strax över 2,5 procent 2027.

Makroekonomiska nyckeltal	2024	2025	P2026	P2027
BNP	+1,0	+1,5	+2,3	+2,6
Hushållens konsumtion	+0,6	+1,6	+2,4	+2,8
Arbetslöshet	8,4	8,8	8,5	8,0
KPI, årsgenomsnitt	+2,8	+0,7	+0,7	+1,9
Bruttoinvesteringar ¹	0,0	+2,0	+2,8	+4,4
– Byggnader och anläggningar ¹	-1,0	-1,3	+3,8	+3,7
– Maskiner och inventarier ¹	+1,0	+6,3	+2,3	+2,9
Styrränta i december	+2,8	+1,8	+1,8	+2,1

Uppdaterad 2026-06-02. Baserat på aktuella prognoser från relevanta prognosinstitut.
¹Källa: Konjunkturinstitutet (KI) maj 2026.

Branschens ekonomiska förutsättningar

MEKO-värdet i maj utvecklades i linje med de intervjuade företagens förväntningar i december och överträffade dessutom förväntningarna. MEKO-värdet på 107 är det bästa maj-resultatet på fyra år. Det stigande värdet beror på att en större andel företag upplever en positiv utveckling i sin verksamhet. Sett till delkomponenterna finns det dock en del företag med stora utmaningar som drar ner resultatet. Den breda trenden visar på ett ljusare läge, men detta sker från en låg nivå och efter flera år av utmanade omvärldsläge.

Den förväntade konjunkturuppgången har skjutits fram flera gånger under de senaste två åren. 2025 innebar en svag återhämtning i ekonomin. BNP växte med 1,5 procent, de påbörjade husbyggnadsinvesteringarna med 10 procent medan de löpande anläggningsinvesteringarna höll sig på oförändrad nivå. En djupare analys av husbyggnadsinvesteringarna visar att nybyggnadsinvesteringarna, vilka spelar särskilt stor roll för anläggningsföretagen, 2025 låg 7 procent under det senaste femårsnittet och 15 procent under snittet för de senaste tio åren. Uppgången sker därmed från en ovanligt låg nivå. De regionala skillnaderna splittrar också bilden av återhämtningen. Ser man till de påbörjade husbyggnadsinvesteringarna har de sedan 2023 ökat i norra Sverige, i Västra Götaland och i Stockholms län. I Skåne och i Mellansverige har investeringarna legat kvar på oförändrad nivå. Flertalet medlemsföretag verkar på en lokal marknad och före-

tag med fokus på husbyggnadsmarknaden kan känna av dessa lokala förutsättningar. Som helhet visar en sammanvägning av prognoserna för husbyggnads- och anläggningsinvesteringarnas utveckling de kommande 2–3 åren en tillväxt med omkring 5 procent per år. Det är en modest prognos, men den stämmer väl med företagets egna kortsiktiga utsikter. Majoriteten räknar med i stort sett oförändrad efterfrågan det kommande halvåret.

Läget i den svenska ekonomin utvecklas svagare än de förväntningar som fanns i slutet av 2025. En del kan bero på höga elpriser, som dämpat hushållens efterfrågan men kriget i Iran och dess följd effekter har definitivt lagt sordin på konjunkturåterhämtningen. Detta återspeglas i komponenter i det aktuella MEKO-värdet i form av oförändrade nivåer för arbetsvolym och faktureringsläge.

Samtidigt som återhämtningen går trögt på byggmarknaden, gynnas både medlemsföretag och beställarna av lägre räntenivåer och inbromsade byggmaterialpriser. Det finns dock en osäkerhet gällande drivmedelspriserna med hänsyn till stängningen av Hormuzundet och risken för att det påverkar även andra varor, driver upp inflationen och tvingar fram räntehöjningar. Den geopolitiska osäkerheten har dämpat den förutspådda återhämtningen 2026 och kan medverka till att investeringsbeslut återigen skjuts fram i tiden. Sannolikt inverkar detta i första hand på bostadsmarknaden och den privata sidan av husbyggnadssektorn, vilket bekräffas av medlemsföretagens bild av efterfrågan. Investeringar och underhåll inom offentlig sektor på anläggningsmarknaden får inte samma effekt. Det förutsätter dock att krisen inte förvärras eller blir långvarig. Medlemsföretagen är inne på samma linje och räknar med att efterfrågan på tjänster kommer att bli särskilt stor när det gäller offentliga lokaler och anläggningar som VA, järnvägsinfrastruktur och återvinning.

Maj 2026

Hur långt fram i tiden sträcker sig pågående och planerade projekt?

	Totalt	0-4 anställda	5-9 anställda	10-24 anställda	25+ anställda
Mindre än 4 veckor	8%	10%	10%	4%	4%
4-6 veckor	5%	6%	6%	2%	0%
6-8 veckor	7%	8%	6%	7%	6%
2-3 månader	11%	12%	10%	15%	4%
3-4 månader	10%	11%	11%	7%	6%
4-6 månader	15%	17%	11%	15%	11%
6-8 månader	13%	9%	19%	17%	13%
8-10 månader	5%	2%	11%	7%	6%
10-12 månader	6%	4%	8%	9%	4%
1 år eller längre	16%	13%	5%	15%	45%
Annat/vet ej	5%	7%	2%	2%	2%

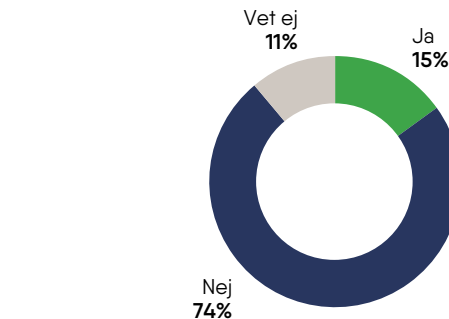
Baserat på 370 svar från medlemsföretag maj 2026

Framförhållningen i medlemsföretagens projektplanering ger en indikation om det rådande efterfrågeläget i branschen. Den tydligaste signalen från den senaste mätningen är att framförhållningen har blivit längre. Jämfört med för ett halvår sedan har förbättringen en säsongsmässig förklaring. Positivt är att förbättringen håller även jämfört med samma period för ett år sedan.

I denna mätning uppgav 8 procent av de tillfrågade företagen att de hade pågående och planerade projekt som sträckte sig max en månad fram i tiden. Det kan jämföras med 18 respektive 12 procent för ett halvår respektive ett år sedan. De mindre företagen har fortsatt den kortaste framförhållningen, men det är just bland dessa och de medelstora företagen som förbättringen är tydligast jämfört med för ett år sedan. 23 procent av de tillfrågade har projekt planerade för 1-3 månader framåt, vilket är en minskning mot för sex månader sedan (33%) och för ett år sedan (28%).

Andelen som har den längsta planeringshorisonten ligger relativt fast jämfört med för ett år sedan. Emellertid har andelen av de största företagen med en planering som sträcker sig ett år eller längre ökat kraftigt. 45 procent av de största företagen har den längsta planeringshorisonten, vilket kan jämföras med 25 procent för ett år sedan. Det går också att se en tydlig rörelse mot längre framförhållning hos företag med 5-9 anställda.

Regeringen har gjort återkommande infrastruktursatsningar under mandatperioden. Har ni märkt av någon effekt av detta i er verksamhet?

Bas: 375

Endast 15 procent av de intervjuade har märkt någon effekt av regeringens infrastruktursatsningar, vilket är en lika stor andel som vid förra mätningen för ett halvår sedan. Framst handlar det om mer vägunderhåll. När svaren delas upp på regioner, kan man se en något större andel i region 3 som märkt av ökade infrastruktursatsningar.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH UTSIKTER PÅ BYGG- OCH ANLÄGGNINGSMARKNADEN

Bostadsbyggandet har passerat botten

Totalt påbörjades 5 800 nya småhus och 23 700 lägenheter i flerbostadshus 2025, vilket var en volymökning med 8 procent jämfört med 2024. Uppgången skedde från låga nivåer och förklaras av lägre boräntor, utplanad inflation och hushållens ökade reallöner. Under första kvartalet i år påbörjades knappt 1 100 småhus och drygt 5 700 lägenheter i flerbostadshus. Jämfört med samma period 2025 minskade småhusproduktionen med 25 procent medan flerbostadshusbyggandet steg med 12 procent. Från 1 april genomförs lättnader i kreditrestriktionerna för hushåll och det kan vara förklaringen till att småhusbyggandet var svagt under första kvartalet. Konjunkturinstitutets månadsindikatorer visar dock att hushållens förtroende för den egna ekonomin ligger på en normalnivå, men förväntningarna på situationen om ett år är fortsatt dystra. Inställningen till inköp av kapitalvaror är negativ och sparandet är högt. Det finns också en oro för arbetslöshet, vilket grundar sig i att hushållens förväntningar på Sveriges ekonomi på ett års sikt har försämrats. Småhuspriserna på andrahandsmarknaden har ökat med omkring 3 procent under första kvartalet i år jämfört med samma period 2025 och jämfört med föregående kvartal. Bostadsrättspriserna visar en liknande utveckling. Navet Analytics prognos för 2026 är en oförändrad volym inom småhus och en ökning med 5 procent för flerbostadshusbyggandet. För 2027 väntas båda segmenten växa, med 5 respektive 10 procent.

Tillväxtpaus i det privata lokalbyggandet, medan offentligt ökar

Privata lokaler: De påbörjade husbyggnadsinvesteringarna i privata lokaler var 35 miljarder kronor 2025, en ökning med 7 procent mot 2024. Under första kvartalet i år uppgick volymen till drygt 7 miljarder, en minskning med över 15 procent jämfört med samma period 2025. 70 procent av volymen var nybyggnad. Av totalvolymen hittills i år svarar kontorsbyggandet för över 70 procent och var den enda sektorn som visade tillväxt då handel samt hotell och nöjeslokaler backade. Investeringarna inom privata lokaler låg 2025 ungefär i nivå med genomsnittet de senaste fem åren. Tidsperioden efter pandemin har påverkat kontorsanvändningen negativt genom ett minskat lokalbehov genom ökat hemarbete och ökad arbetslöshet samtidigt som byggkostnaderna ökat. Detta har inneburit ökade kontorsvakanser främst i mindre attraktiva lägen. Konjunkturläget för handeln är positivt medan situationen är normal inom tjänstesektorn enligt Konjunkturinstitutets barometer. Almegas senaste tjänsteindikator pekar på att produktionen i sektorn ökar och att antalet anställda i den privata tjänstesektorn har vuxit med 21 300 personer det senaste året. Navet Analytics prognos är nolltillväxt för husbyggnadet inom privata lokaler 2026 följt av en ökning med 8 procent 2027.

Offentliga lokaler: De påbörjade husbyggnadsinvesteringarna i offentliga lokaler var 88 miljarder kronor 2025, en ökning med 6 procent mot 2024. Under årets första kvartal uppgick investeringarna till 19 miljarder, en minskning med knappt 10 procent jämfört med samma period 2025. Det var minskad ombyggnad som var orsak till nedgången medan nybyggnadet visar tillväxt för tredje året i rad. Utvecklingen påverkas av

ekonomiska, strukturella och politiska faktorer. Kommunernas ekonomi har förbättrats och redovisade ett överskott som förra året var nästa dubbelt så stort som året innan. Samtidig inverkar den svaga befolkningstillväxten och det låga barnafödandet negativt på behovet av skolor, förskolor och lokaler relaterade till nya bostadsområden. Den åldrande befolkningen kräver i stället fler lokaler för vård och äldreboende. Medlemskapet i Nato och det osäkra omvärldsläget har skapat behov av en snabb upprustning av totalförsvaret och Fortifikationsverket är en stark aktör i sammanhanget. Navet Analytics prognos är att investeringarna i offentliga lokaler ökar med 5 procent 2026 och minskar med 3 procent 2027.

Utplaning på hög nivå för industrins husbyggande

De påbörjade husbyggnadsinvesteringarna inom industrin steg 2025 kraftigt med nära 25 procent till en volym av 48 miljarder kronor. Under årets första kvartal fortsatte den positiva trenden. Husbyggnadsvolymen uppgick till nära 11 miljarder, en ökning med 15 procent jämfört med samma period 2025. Investeringarna ligger på en historiskt hög nivå och en stor del av satsningarna är koncentrerade till norra Sverige och handlar om gröna industriprojekt. Trots goda långsiktiga förutsättningar kan både konjunktur och konflikter påverka framdrivningen av investeringarna. Krisen i Hormuzsundet inverkar på energipriser och fraktkostnader, fortsatta handelspolitiska utspel från Trump kan påverka återhämtningen i Europa och inte minst Tyskland, som är Sveriges viktigaste handelspartner. Enligt Konjunkturinstitutet ser industriföretagen positivt på framtiden när det gäller avsättningen för produkter både på

hemmamarknaden och på export. Navet Analytics prognos är att investeringarna i byggandet av industri-lokaler växer svagt med 2 procent i år och sedan minskar med omkring 5 procent 2027.

Stigande anläggningsinvesteringar väntar

Anläggningsinvesteringarna uppgick till drygt 153 miljarder kronor 2025 enligt Byggföretagen och SCB:s Nationalräkenskaper. Detta betyder en oförändrad nivå jämfört med 2024. Växande sektorer var främst järnvägsinvesteringar och energirelaterade projekt medan VA och telekommunikation svarade för betydande minskningar. Investeringarna inom energisektorn väntas utvecklas positivt under de närmaste åren såväl när det gäller nya produktionsanläggningar som överföringskapaciteten. Investeringarna inom VA väntas också växa mot bakgrund av nya krav, ökade kapacitetsbehov och igångsättandet av framskjutna projekt. Även inom sektorn transport, kommunikation och samfärdsel ökar aktiviteten och logistikprojekt samt flera hamnprojekt driver investeringarna. Offentliga anläggningsinvesteringar kommer att växa kraftigt i år på grund av den nationella infrastrukturplanen 2026–2037. I år är det främst järnvägsinvesteringarna som svarar för tillväxten genom bl.a. Ostlänken, Norrbotniabanan och Malmbanan. Investeringensvolymen på vägsidan har inte växlat upp i samma omfattning och volymen väntas minska under 2027. Medlen för underhåll av järnvägar ligger på en historiskt hög nivå och enligt den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037 planeras en stor upprustning av vägnätet, med målet att komma i kapp med allt eftersatt vägunderhåll under planperioden.

Påbörjade bygginvesteringar 2024–kv 1 2026, prognos 2026–2028 Mkr, 2025 års priser

Sektor	2024	2025	Kv 1 2026	P2026	P2027	P2028
Småhus*	15 518	16 288	2 975	0%	+5%	+10%
Flerbostadshus*	39 197	42 590	10 329	+5%	+10%	+10%
Industri, lager**	38 629	48 001	10 819	+2%	-5%	-5%
Privata lokaler**	32 541	34 846	7 279	0%	+8%	+10%
Offentliga lokaler**	82 557	87 549	19 384	+5%	-3%	+3%
Totalt	208 443	229 274	50 786	+3%	+1%	+4%

* nybyggnad

** ny-, till- och ombyggnad

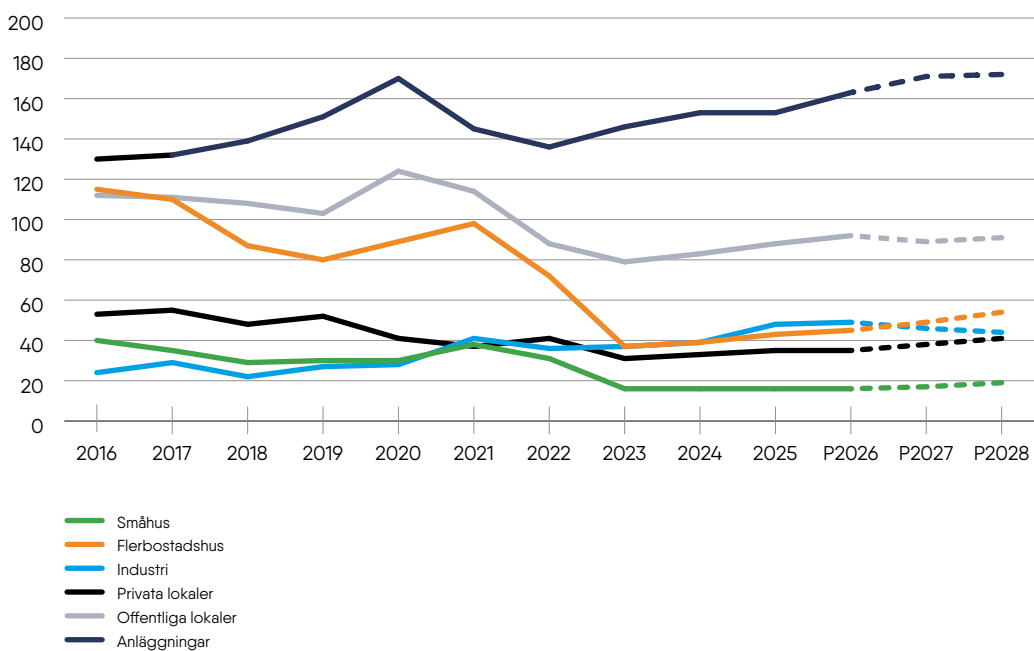
Källa: Byggbakta, Navet Analytics

Anläggningsinvesteringar 2023–2025, prognos 2026–2028, procent Mdr, 2025 års priser

Sektor	2023	2024	2025	P2026	P2027	P2028
Privat	74,8	81,4	79,8	+5%	+5%	0%
Offentligt	71,4	71,8	73,5	+8%	+4%	+2%
Totalt	146,2	153,2	153,3	+7%	+4%	+1%

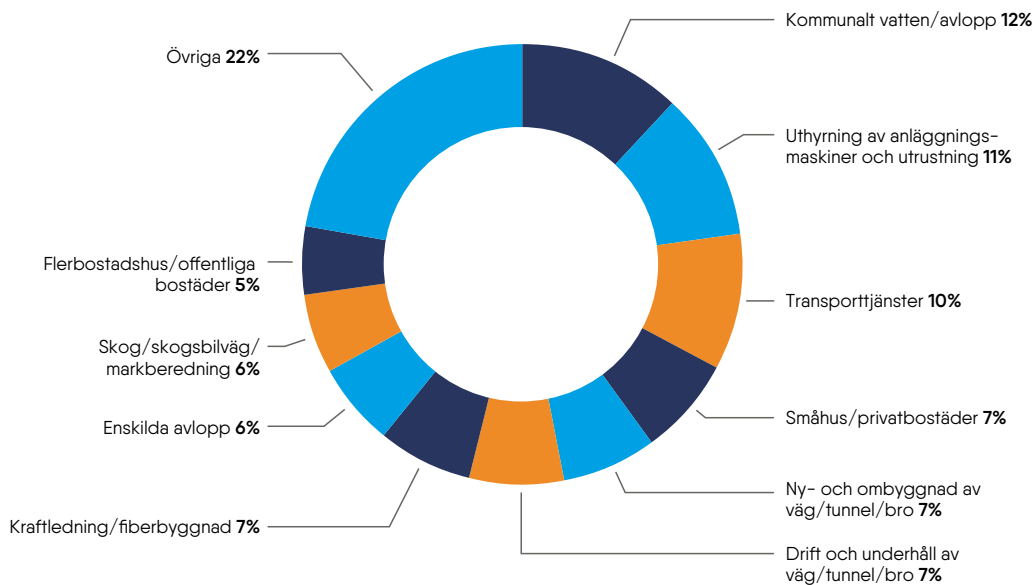
Källa: SCB, Byggföretagen, Navet Analytics

Bygginvesteringar per sektor 2016–2025, prognos 2026–2028

Källa: Navet Analytics, SCB, Byggbakta, Byggföretagen

MEDLEMSFÖRETAGENS VERKSAMHETSINRIKTNING

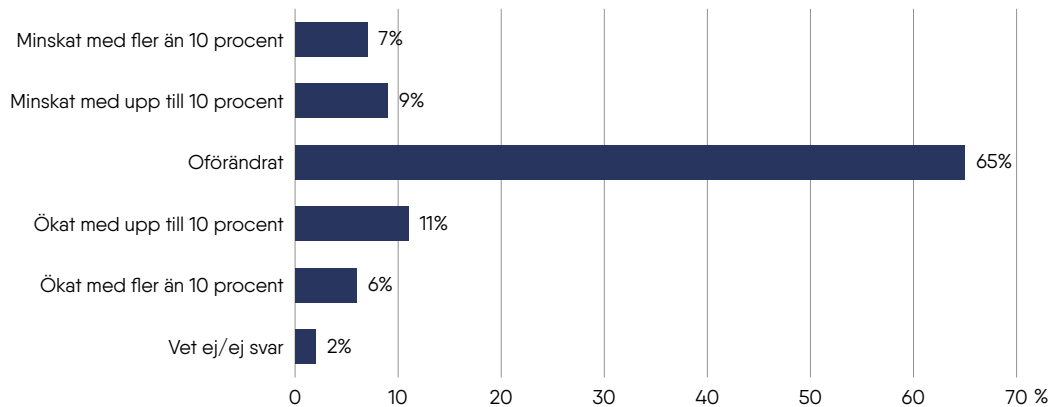
Antal svarande: 295 st

Diagrammet visar inom vilka sektorer som medlemsföretagen agerar i nuläget. De intervjuade har fått välja bland ett antal fasta kategorier och välja ut tre av dessa där man i huvudsak har arbetat inom under det senaste halvåret. Resultatet visar en ganska jämn fördelning mellan sektorerna och där arbeten med kommunal VA hamnar i topp.

REKRYTERING

Hur har den totala personalstyrkan i företaget förändrats jämfört med samma tidpunkt förra året?

Bas: 375
Svaren avser endast tillsvidare- och visstidsanställda, exklusive inhyrd personal per 1 maj.

Rekryteringsläget fortsätter att vara stabilt och läget är i stort sett detsamma som vid förra mätningen för ett halvår sedan. Majoriteten av de intervjuade har en oförändrad personalstyrka och det är en lika stor andel som ökat respektive minskat sin personal.

Inom vilka yrkesroller har personalstyrkan förändrats per 1:a maj i år jämfört med samma tidpunkt förra året?

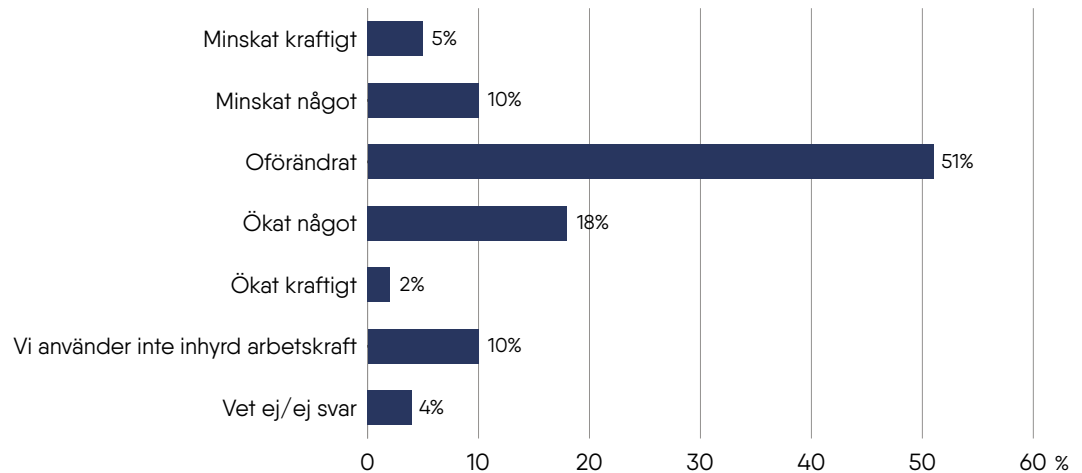
Yrkesroll	Ökat	Minskat	Oförändrat
Maskinförare	22%	17%	62%
Anläggare	19%	16%	65%
Arbetsledare	10%	8%	81%
Chefer	3%	3%	93%
Service-/verkstadspersonal	3%	6%	91%
Administrativ personal	8%	8%	83%

Bas: 350

Det är främst inom yrkesrollerna maskinförare och anläggare som de största förändringarna skett under det senaste året. Dessa roller har tydligast koppling till en ökad eller minskad arbetsvolym. Det är en större andel som har haft en ökning av dessa yrkesroller jämfört med de som haft en minskning.

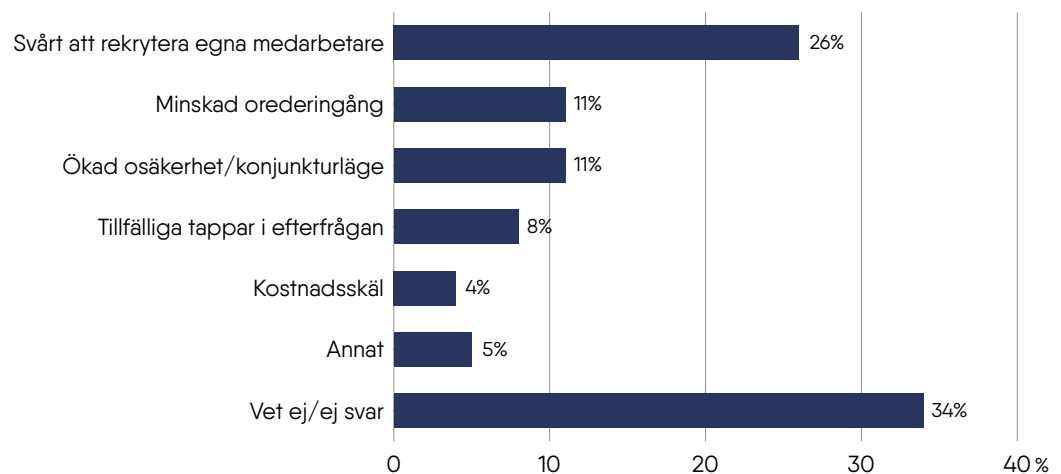
Hur har behovet av inhyrd arbetskraft förändrats jämfört med samma tidpunkt förra året?

Bas: 375
Svaren avser bemanning/underentreprenörer per 1 maj.

Över hälften anser att behovet av inhyrd arbetskraft är oförändrat. Omkring 20 procent av anläggningsföretagen uppger dock ett ökat behov i maj i år jämfört med samma period förra året. Det är en något högre andel än de som rapporterar ett minskat behov. Siffran överstiger också vad som uppmättes vid vintermätningen för ett halvår sedan. Behovet av inhyrd arbetskraft tenderar således att öka.

Vad är den främsta orsaken till förändringen i behovet av inhyrd arbetskraft?

Bas: 295
Den svarande har fått välja ett av flera upplästa alternativ.

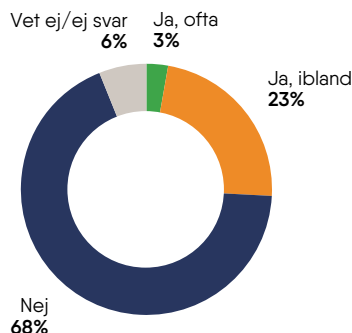
Den vanligaste orsaken till det ökade inhyrningsbehovet är svårigheten att rekrytera egen personal.

SÄKERHET VID ARBETE PÅ VÄG

Bilisterna måste sänka hastigheten

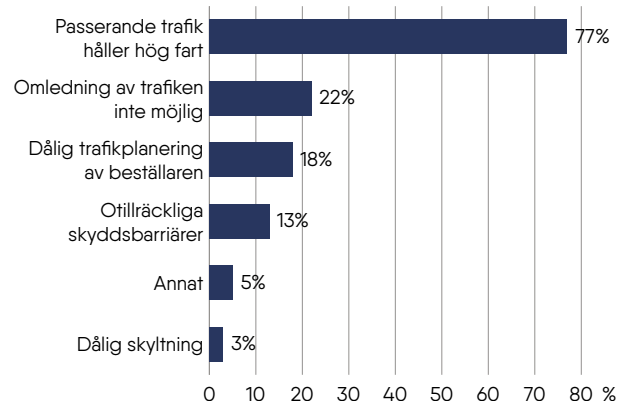
Kunskapskraven på entreprenörer som utför arbetet på väg är höga. Det gäller att se till så att trafikanterna gör rätt, så att säkerheten för både de som arbetar på väg och bilisterna blir så hög som möjligt. Beställaren kontrollerar ofta att entreprenören har alla papper och utrustningar i ordning. Brister i detta kan leda till böter, eller i värsta fall till tillbud och olyckor. De flesta intervjuade företagen känner sig trygga vid arbete på väg. Det är bra och visar att de omfattande krav som ställs har effekt. Tyvärr känner sig även många entreprenörer inte trygga med hur trafikanterna uppträder. I första hand handlar det om att bilisterna behöver sänka farten när de passerar ett område med vägarbete. Säkerheten vid arbete på väg är en fråga som är ständigt aktuell och betydelsen kommer sannolikt att öka med tanke på att arbetet med vägunderhåll nu växlar upp i och med riksdagens beslut om att skjuta till mer pengar.

Händer det att du oroar dig för att utföra arbeten/uppdrag på vägen på grund av bristande säkerhet för dig eller dina anställda?

Bas: 373

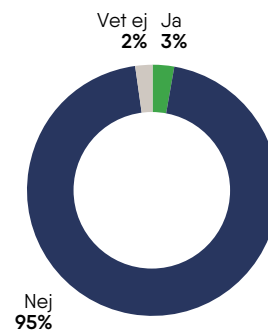
Om ja, vad beror i så fall oron på?

Bas: 95

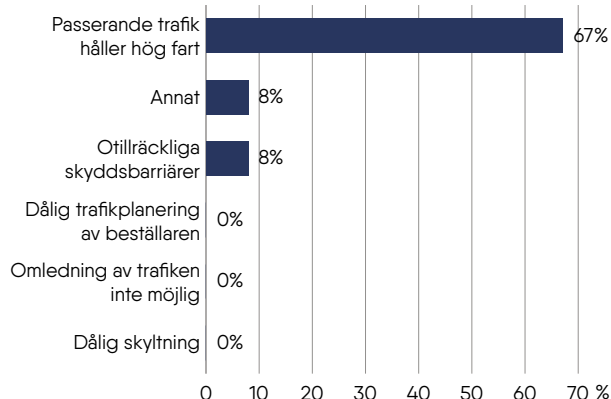
Även om en fjärdedel av de tillfrågade medlemsföretagen återkommande oroar sig för sin egen eller sina anställdas säkerhet vid vägarbeten är det lyckligtvis bara 3 av 100 som under det senaste året har varit med om något tillbud eller olycka relaterad till arbete på väg.

Har du eller dina anställda under det senaste året varit med om något tillbud eller någon olycka som är relaterad till arbete på väg?

Bas: 12

Om ja, vad berodde olyckan eller tillbudet på?

Bas: 12

Undersökningen visar också att om vi ska minska risken för olyckor vid vägarbete krävs det att hastigheten för passerande bilister sänks, genom information, övervakning, trafik hinder eller andra åtgärder. Djupintervjuerna visar också att trafikanter ibland inte är tillräckligt uppmärksamma när de passerar ett vägarbetsområde.

Fackförbundet Seko undersöker också frågan bland sina medlemmar inom vägbranschen. Huvudbudskapet i medlemsenkäterna stämmer väl överens med resultaten i ME:s undersökning och visar att det först och främst är trafikanternas beteende som är det centrala problemet vid vägarbeten. I rapporten "Det handlar om vår säkerhet" från 2024 framkommer det att hela 89 procent av de tillfrågade Seko-medlemmarna uppger att de känner oro för att arbeta på vägen på grund av bristande säkerhet. Att andelen som är oroliga är mycket högre än i ME:s undersökning är inte konstigt då Seko frågar de anställda vägarbetarna direkt, medan ME:s enkät går till företagsledare/entreprenörer.

Av de 89 procent som oroade sig för att arbeta på vägar på grund av bristande säkerhet var passerande

trafik som håller hög fart den absolut vanligaste orsaken till oron. Men även arbete för nära trafiken var en relativt vanlig orsak. Här finns en tydlig samstämmighet med ME:s undersökning att huvudproblemet är att trafikanterna håller för hög fart, inte visar hänsyn eller är ouppmärksamma när de passerar ett vägarbete. Drygt 7 av 10 i Sekos undersökning tycker att arbetsgivaren tar tillräckligt med ansvar för säkerheten.

Seko efterlyser i sin rapport konkreta åtgärder för att komma till rätta med problemet. Förstahandsalternativet ska alltid vara omdirigering av trafik. Andra exempel är till exempel en kraftig höjning av fortkörningsböter och mer hastighetsbevakning vid vägarbeten.

Trafikverket rapporterar varje år resultatet av det löpande arbetet med att minimera antalet omkomna i trafiken. I rapporteringen används flera indikatorer för att följa upp trafiksäkerhetsutvecklingen. En sådan handlar om hur väl trafikanterna efterlever hastighetsbegränsningar. Målsättningen är att 80 procent av bilisterna år 2030 ska följa hastighetsbegränsningarna på statliga och kommunala vägnät. Den senaste rapporten från 2025 visar att man har en bit kvar. Lite drygt hälften av bilisterna höll sig inom hastighetsgränsen på det statliga vägnätet 2024. Förra årets rapport visar att 213 personer omkom i vägtrafikolyckor under 2024. Utfallet ligger över nivån som krävs för att följa den nödvändiga utvecklingen (max 188 omkomna år 2024). Etappmålet 2030 är högst 133 omkomna. För 2024 beräknas antalet allvarligt skadade till 4 600. Etappmålet 2030 är högst 3 100 allvarligt skadade.

Enligt Trafikverket är en bättre efterlevnad av hastighetsgränser den viktigaste åtgärden för att minska dödsfall i trafiken. Det bidrar också till klimat- och miljömål. Om alla höll hastighetsgränserna skulle omkring 50 liv räddas varje år.

Indikator	Beskrivning	Utgångsvärde	2024	Mål 2030
Hastighetsefterlevnad, statligt vägnät	Andel trafik inom gällande hastighetsgräns	49%	54%	80%
Hastighetsefterlevnad, kommunalt vägnät	Andel trafik inom gällande hastighetsgräns	67%	Ingen mätning	80%

Källa: Trafikverkets rapport 2025 års redovisning av trafiksäkerhetsarbetet inom vägtrafiken.

3 RÖSTER OM SÄKERHET PÅ VÄG

ME Region 2

Maria Engberg

Administratör med ansvar för bl a systematiskt arbetsmiljöarbete, kvalitets- och miljöarbete, Solby Maskin

Är du orolig för risken för olyckor om du eller dina anställda utför vägarbeten?

Nej det är jag inte. Vi har inte drabbats av tillbud eller olyckor som avser arbeten på väg under det senaste året. Om vi arbetar på allmänna vägar, sätter vi upp skyltar och har vid behov en lastbil före eller efter gräv-maskinen. När vi arbetar i bostadsområden spärrar vi av.

Hur jobbar ni med information, utbildning och hantering av dessa problem i företaget och för de anställda? Handlar det om speciell utrustning, teknik (AI)?

Vi jobbar löpande med att utbilda och informera vår personal. Alla anställda har som krav att de har gått kursen "Arbete på väg". En utbildning vi har gått via Rentsafe och APV Utbildarna i Sverige. Den ligger på en bra nivå eftersom företaget själva är ute i verksamheten och har rätt kunskap och förutsättningar.

Vi har 30 personer som arbetar ute i fält. Vi har personalmöte varje höst och vår och då tar vi upp tillbud, saker som hänt och vad vi kan göra för att undvika att liknande saker händer igen. Hos oss är säkerhet A och O. Personalen ska komma hem varje kväll.

Hur uppträder bilisterna vid vägarbete?

Det finns alltid några som kör för fort och för nära de som arbetar. Vi vidtar alla åtgärder som krävs men till sist är det ändå trafikanterna själva som måste förstå riskerna med att t ex ha ögonkontakt med de som arbetar på vägen. Jag tycker ändå att trafiken börjar gå långsammare vid vägarbeten. Avspärningarna har blivit bättre och ofta ser man både trafikljus och trafikvakt.

Vilka krav ställer beställaren när det gäller entreprenörens kunskapsnivå?

Det blir allt vanligare att beställaren ställer krav på att utföraren har gått utbildningen "Arbete på väg", men det förekommer också att vissa beställare inte frågar om man gått utbildningen. Beställaren ställer också allt högre krav på kompetensbevis hos personalen och att maskinerna inte är för gamla, utan är besiktigade, brandbesiktigade och har rätt miljöklasser.

Finns det andra sätt att förbättra säkerheten?

Kommunen skulle kunna hjälpa till att informera invånare lokalt om vilka arbeten som ska göras och förklara varför man spärrar av. Det är viktigt att hålla skyltningen aktuell och plocka ner den när det inte utförs något arbete annars tror jag att bilisterna tappar respekten för varningsskyltar.

ME Region 3

Lennart Johansson

Vd, Grävtjänst i Varberg

Händer det att du oroar dig för att utföra arbeten på väg på grund av bristande säkerhet för dig eller dina anställda?

Det innebär alltid en risk när man arbetar på väg och så fort man lämnar lastbilshytten. Vi som arbetar ute i trafiken är vana vid att titta oss noga omkring. Det som oroar mig mest är bilisternas bristande respekt och nonchalans när vi satt upp skyltar och sk "Sergeanter" vid vägarbete.

Hur kan man förbättra säkerheten?

När man upprättar en TA-plan (Trafikanordningsplan) kan jag uppleva att antalet skyltar blir alldeles för många. Det är beställaren som kräver massa skyltar och jag förstår att syftet är gott och att det handlar om säkerheten på väg. Jag kan tycka att antalet skyltar har ökat betydligt de senaste åren och jag tror att trafikanterna blir förvirrade av mängden information. Det jag märker får bäst påverkan på trafikanterna är att lägga ut farthinder i gummi. Om inte annat är bilisterna rädda om sin bil. Det viktigaste är att få bilisterna att sänka hastigheten och se till att de är uppmärksamma när de passerar ett område med vägarbete. Det händer att polisen gör hastighetskontroll och det tycker jag är bra. Om man hade satt upp fartkameror i anslutning till vägarbetet hade det också varit effektivt.

Så fort vi är ute på vägarna och arbetar upprättar vi en TA-plan. Det gör vi med hjälp av företag som Ram-uddan. TA-planen måste vi följa exakt. Är det tex en

70-väg och vi har upprättat en TA-plan får vi inte arbeta närmare trafiken än 7 meter, så säkerhetszonen är ganska stor nuförtiden. Om vägarbetet inkräktar för mycket på vägen behöver vi sätta upp trafikljus.

Har du eller dina anställda nyligen varit med om något tillbud eller olycka som är relaterad till arbete på väg?

För en tid sedan monterade vi fartkameror på väg 154 mellan Falkenberg och Ullared. Vi var utrustade med två TMA-bilar (lastbil utrustad med en krockdämpare monterad bak till) och en flaggvakt, som stängde av vägen ibland. Vi hade upprättat en chikan (två skarpa kurvor efter varandra, som tvingar trafikanterna att sänka hastigheten). En äldre dam kom körande rakt igenom chikanen i ganska låg hastighet och körde på flaggvakten, som flög upp på motorhuvud och skadade benet. Bilisten blev dömd för vårdslöshet i trafiken och orsaken denna gång var en kombination av ålder och ouppmärksamhet.

Hur arbetar ni med information och utbildning av de anställda i dessa frågor?

De anställda går med jämna mellanrum utbildningen "Arbete på väg" och var femte år är det YKB (Yrkeskompetensbevis) för de som kör lastbilar. Vi har dessutom höga krav på oss från beställare och Trafikverket som gör kontroller att personalen är utbildad, att skyltar och kläder är rena och reflekterar, att vi har alla papper i ordning och följer TA-planen. Skyltarna måste stå rätt och vara uppe 24 timmar om dygnet.

Har säkerheten blivit bättre eller sämre de senaste åren?

Vårdslösheten hos trafikanterna har blivit större. Det mesta handlar om att bilister använder sin telefon samtidigt som man kör. Vi måste vara mer respektfulla och ödmjuka mot våra medtrafikanter. Jag förstår att det kan bli irritation om man stått och köat vid ett vägarbete eller att rödljusen krånglar. Vi behöver mer upplysningsinformation, kanske informationsfilm i sociala medier, som visar hur otäckt det kan vara för oss som arbetar på väg med den trafik som är runt oss.

ME Region 4

Linus Ahlquist

Vd, Bo Ahlquist Maskin AB

Är du orolig för dig eller dina anställdas säkerhet när ni utför arbeten i trafikerad miljö?

Nej egentligen inte. Jag tycker att vi har en trygg rutin att arbeta efter när det gäller arbete i trafikmiljö. Jag vill på inget sätt underskatta risken att arbeta i trafiken för det är det är det mest riskfyllda arbetet vi har att utföra. Därför ser jag till att vi har rätt kompetens, erfarenhet och utbildning i de team jag sätter ihop när vi jobbar på väg. Vi sätter ihop en blandad åldersstruktur i projekten och alla medarbetare har rätt utbildning på de olika nivåerna de arbetar. Vi använder Utmärkningsansvariga och projektledare har Trafikverkets APV-utbildning och rutin och erfarenhet och kan informera övriga i teamet om arbetsmiljöplaner och riskbedömning.

Kan beställaren i sin upphandling göra något för att öka säkerheten vid vägarbeten?

Vi har i princip tre typer av beställare: Trafikverket, kommuner och övriga privata beställare. Trafikverket är den mest kompetenta beställaren. För det lilla företaget eller de som inte jobbat med dem tidigare kan de upplevas som en stor och tuff motpart. De kommunala har väldigt många olika nivåer på kompetens beroende på kommunens storlek eller erfarenhet av gatu- och vägprojekt. Därför kan man möta väldigt många olika nivåer på kompetens hos dessa och många gånger behöver vi vara de som upprätthåller rätt säkerhetsnivå på projektet. Trafikverket utvecklar sina krav löpande och det är de som driver regelverket framåt. Kommunerna följer efter med några års eftersläpning. Till sist har vi alla andra beställare, stora som små och här gäller det att vi som utförare håller upp säkerhetsnivån. Det är inte alltid

som beställaren förstår detta och att trygghet kostar. Då måste vi ligga på. Beställaren har olika regler och vissa förenklar Trafikverkets regler. Det bästa vore om vi hade gemensamma regler, så blir det ingen diskussion och inget tummande på säkerhetskraven.

Är det något som har blivit bättre eller sämre i säkerheten vid vägarbetena de senaste tio åren?

Vi har blivit bättre på att leda om trafiken. Det har blivit det första alternativet man tittar på när man planerar. Det går så klart inte att genomföra i alla lägen, men är förstahandsalternativet och det absolut bästa för oss som arbetar på väg. När omledning inte är möjlig jobbar vi mer och mer med att skärma av trafiken från vägarbetaren genom provisoriska genomfarter med barriärer. Som arbetare blir man bättre skyddad och bilisten blir mindre förvirrad och osäker.

Har du eller dina anställda under det senaste året varit med om något tillbud eller någon olycka som är relaterad till arbete på väg?

Ja, alldeles nyligen hade vi en bilist som körde in i vårt avstängningsmaterial, som var en däckbuffert. Det var i samband med ett arbete där vi stängde av ett körfält för att utföra vägarbete och bilisten saktade inte in. Däckbufferten fyllde sin funktion. Det blev inga personskador.

Hur jobbar ni med information, utbildning och hantering av trafiksäkerhet för de anställda?

All personal som jobbar med våra arbeten får en introduktion innan vi börjar arbetet. Där vi går igenom trafikordningarna, termer, terminologi som säkerhets- och skydds-zoner. Egentligen är detta en repetition av utbildningen. Skulle något hända på arbetsplatsen följer vi upp detta skyddsrådsprotokollen.

Kan man använda någon annan teknik för att förbättra säkerheten?

All hjälp för att sänka hastigheten är av godo. Vi använder väggupp, vilket fungerar mycket bra. Vi använder inte trafikkameror i våra arbeten men där det används är det ett jättebra hjälpmedel att få bilister att sänka farten. Vi strävar alltid efter att ligga i framkant inom utbildning och se till att ha den senaste utrustningen och ha en bredd av utrustning för alla tillfällen. Fördelen att äga den själv är att vi garanterar att vi har lösningar för alla situationer. Personalen sköter om anordningarna, då blir man också bekant med den och förstår hur den fungerar.

Maskinentreprenörerna (ME) är landets ledande bransch- och arbetsgivarorganisation för cirka 4 000 anläggningsföretag. ME företräder och stödjer medlemmarna och arbetar för branschens utveckling. Vi verkar för fri företagssamhet och en sund marknadsekonomi och bevakar och påverkar branschens arbetsmarknadspolitiska frågor.

Maskinentreprenörerna

Box 1609, 111 86 Stockholm

Telefon: 08-762 70 65

Rapporten är framtagen under april–maj 2026.

Följande personer från Navet Analytics har medverkat vid framtagning av MEKO-rapporten:

- ▶ Erik Ottosson
- ▶ Jens Linderöth
- ▶ Magnus Klein

Från Maskinentreprenörerna har följande personer medverkat:

- ▶ Anna Larsson, näringspolitisk ansvarig
- ▶ Lars Hemmingsson, chef Branschutveckling
- ▶ Micael Appelgren, chefredaktör Tidningen Maskinentreprenören
- ▶ Anders Robertsson, vd Maskinentreprenörerna

Foto: Hans Haglund (sid 15), Vincent Boogaard (sid 16–17), Per Kristiansen (sid 20), Privat (sid 21, 22), Ryno Quantz (sid 2, 23).